

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2011 - 2013**

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r., Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2007r., Nr 70, poz. 473 z późniejszymi zmianami).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 175 poz. 1362 z późniejszymi zmianami).
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. Informacje ogólne dotyczące diagnozy środowiska i występującej skali przemocy w rodzinie w 2010r.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi.

Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc psychiczna, ekonomiczna i fizyczna.

Na terenie Gminy Radomyśl nad Sanem przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych, jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami finansowymi na członka rodziny, niskim wykształceniem oraz małą świadomością społeczną.

Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Sąsiedzi zazwyczaj dostrzegają problem za późno lub nie chcą się wtrącać w życie osobiste innych. O niepowodzeniach życiowych rozmawiają z innymi, ale chcą być anonimowi, żeby nie zostać świadkiem sprawy. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się mówić innym o występującej przemocy w rodzinie. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w Sądzie i dlatego wolą aby przemoc trwała dalej. Tylko bardziej zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez powiadomienie o tym fakcie odpowiednich organów.

Z danych Posterunku Policji w Radomyślu nad Sanem wynika, że w 2010 roku funkcjonariusze brali udział w 65 interwencjach domowych, przeprowadzili 3 postępowania przygotowawcze w kierunku artykułu 207 § 1 kk (przestępstwo znęcania), które to zostały zakończone aktem oskarżenia oraz 2 postępowania przygotowawcze, które zostały umorzone wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego. Sporządzono również 13 odmów wszczęcia dochodzenia w kierunku art. 207 § 1 kk, wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego. Z każdym rokiem wzrasta liczba przeprowadzonych interwencji domowych w związku z przemocą w rodzinie.

Wśród podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 14 rodzin wymaga wsparcia i opieki prawnej i psychologicznej, w związku z występującymi sygnałami przemocy domowej. W większości przypadków zgłaszanych rodzin występuje problem alkoholowy co najmniej jednego z członków rodziny, którzy po rozpoczęciu procedur zostają zobowiązani przez Sąd do leczenia uzależnienia od alkoholu.

Według danych szkół występujących na terenie gminy w 2010 roku podjęto działania interwencyjne wobec sześciorga dzieci, którym zasądono kuratelę.

Osoby, które przynajmniej raz doświadczyły przemocy w rodzinie – niezależnie od tego, jaką przybierała ona formę – to częściej kobiety niż mężczyźni. Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach.

III. Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy.

IV. Cele szczegółowe i zadania

Zadanie 1

Stworzenie Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Cel powołania Zespołu:

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy w celu udzielenia pomocy podopiecznemu lub całej rodzinie.

Działania Zespołu są skierowane do rodzin w kryzysie , niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie , a ich celem jest **przeciwdziałanie następstwom zaistnienia problemu.**

Zadaniem Zespołu jest zintegrowane oddziaływanie na rodzinę i budowanie dla niej sieci wsparcia oraz wspomaganie dzieci poprzez wyposażanie rodziców w umiejętności związane z prawidłowym pełnieniem roli rodzica i członka rodziny.

Cele szczegółowe:

1. ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
2. rozwijanie i usprawnianie interdyscyplinarnego systemu interwencji i wsparcia rodziny dotkniętej przemocą – podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy ,
3. rozwój specjalistycznej oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc ,
4. doskonalenie działalności Członków Zespołu Interdyscyplinarnego , poprzez różnego rodzaju szkolenia i podnoszenie kwalifikacji ,
5. zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy – podniesienie poziomu wiedzy , odpowiedzialności i kompetencji społecznych wobec problemu przemocy.

Zadanie 2

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania :

- poradnictwo medyczne , psychologiczne , pedagogiczne , rodzinne , prawne socjalne ,
- obdukcja lekarska ,
- praca socjalna ,
- interwencja kryzysowa ,
- telefon zaufania dla osób dotkniętych przemocą ,
- promocja i realizacja systemu „ Niebieskiej Karty „

Zadanie będzie realizowane poprzez udzielanie fachowej pomocy ze strony jednostek i organizacji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto podejmowane będą działania w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk.

**V. Realizatorzy programu:
Podmioty działające w zakresie przeciwdziałania przemocy
w rodzinie :**

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 2) Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- 5) Posterunek Policji,
- 6) Szkoły działające na terenie gminy,
- 7) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- 8) Kuratorzy sądowi.

Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialne są instytucje i organizacje działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program będzie ewaluowany poprzez systematyczną sprawozdawczość (jeden raz w roku) dokonywaną w ramach wszystkich elementów systemu.

Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są :

- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,
- liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem,
- liczba interwencji kryzysowych,
- liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba dzieci, którym udzielono bezpiecznego schronienia,
- liczba spraw o występowaniu przemocy w rodzinie przekazana do Sądu, Prokuratury lub zgłoszonych na Policję.

VI. Współpraca:

- 1) Kościoły na terenie gminy,
- 2) Sąd Rejonowy ,
- 3) Prokuratura,
- 4) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Stalowej Woli,
- 5) Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej SOWIK.

VII. Odbiorcy programu: Program skierowany jest do:

- rodzin , w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec dziecka lub współmałżonka ;
- rodzin , w których dzieci są zaniedbywane wychowawczo lub opiekuńczo (np. brak opieki lekarskiej , brak realizacji obowiązku szkolnego itp.) ;
- rodzin , w których nadużywa się alkoholu lub innych środków ;
- rodzin , w których występują konflikty pomiędzy rodzicami a dzieckiem , zaburzenia zachowań dzieci na tle takich konfliktów ;
- rodzin , w których są osoby niepełnosprawne ;
- rodzin , w których matka lub ojciec zostali osadzeni w zakładzie karnym ;
- rodzin zastępczych i adopcyjnych , które przeżywają problemy związane z wychowaniem powierzonych dzieci ;
- rodzin , w których rodzice lub jedno z rodziców są nieletni ;
- osób dorosłych , partnerów w związku ;
- sprawców przemocy ;
- świadków przemocy .

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu :

- systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy,
- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.

Przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym . Rozpatrywana jest w kilku perspektywach ; prawnej , psychologicznej , moralnej , społecznej . W większości zgłoszonych przypadków przemoc współwystępuje z problemem uzależnienia od alkoholu , co potwierdzają też badania zewnętrzne , które wskazują na silne związki pomiędzy piciem alkoholu a stosowaniem przemocy interpersonalnej w ogóle. Zachowania przemocy zauważa się nie tylko w rodzinie , ale również w relacjach sąsiedzkich , szkolnych , pracowniczych , w instytucjach.

W związku z powyższym w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy należy stosować podejście systemowe , interdyscyplinarne i długofalowe.

„Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym , którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym , jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym , jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie „

IX. Profilaktyka społeczna w zakresie przemocy :

- prowadzenie działań psychoedukacyjnych na terenie gminy w zakresie zjawiska przemocy i radzenia sobie z nim przy współpracy ze szkołami , kościołem służbą zdrowia ,
- promowanie i rozwijanie umiejętności stosowania przez rodziców metod wychowania bez przemocy (przy współpracy specjalistów psychologów i pedagogów) ,
- edukacja medialna (ulotki , broszury , ogłoszenia , publikacje) .

Profilaktyka podjęta przez Zespół będzie miała na celu pogłębić tematykę przemocy domowej w szkołach , na lekcjach przygotowania do życia w rodzinie . Odpowiednio podjęte szkolenia będą przygotowywać do rozmów z dzieckiem o przemocy w rodzinie.

Profilaktyka polegać również będzie na umożliwieniu osobom doświadczającym przemocy i jej świadkom do korzystania ze specjalistycznej pomocy psychologów.

Promowanie profilaktyki społecznej realizowane będzie poprzez opracowanie plakatów, ulotek czy ogłoszeń dotyczących konieczności reagowania na przemoc oraz możliwości jej zgłaszania do instytucji i organizacji zajmujących się specjalistyczną pomocą osobom w nią uwikłanym.

X. Źródła finansowania.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Radomyśl nad Sanem na lata 2011 – 2013 są środki własne Gminy , w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych .

Szczegółowe plany działań wynikające z programu wraz z kosztami ich realizacji i źródłem finansowania przedstawiane będą corocznie przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.